

Ամեն օր կհրատարակի : — Հատը առ այժմ 70 փարայ է : — Մայրաքաղաքի մէջ բաժանորդ ըլլալ ուղարկել 40 դրշ . պիտի վճարէ 100 թուոց համար . իսկ գաւառաց մէջ 45 դրշ դարձեալ 100 թուոց համար . թղթատարութեան ծախքէ տղատ ըլլալով : — Ծանուցման տողը 40 փարայ է մէկ անգամի համար :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ

Միտորդ ամսոյն 20 ին չորեքշաբթի օրը Ռէթմոյի մօտ Մարտինի ըսուած տեղը բաղնիքի ապստամբք իջնելով, հոն գլխաւորած անդէն մարդ մը ոչխարի պէս մորթեր եւ ձեռուրնին անցածը յափշտակելով փախեր են :

Պանտիոյ մէջ մնացած 3 գունդ հզիպտական զօրքն ալ Սէհմէտ — Մալիկ Մըսրը անուն շոգենաւներով դէպ ի Մընկոսանդրիա ծամբայ հանուեր են :

Մնացեալ ուրբաթ գիշեր ժամը չորսին տոնենները Պանտիոյ մէջ թեթեւ գետնաշարժ մը պատահեր է առանց որ եւ է մնասու : յամանակէ մ'ի վեր կղզւոյն մէջ ճարակած ծաղիկի հիւանդութիւնն ալ անյայտ եղեր է :

— Թուրքոյն գրուածին նայելով, աւազակներն անցեալները շատ մնասներ հասուցեր են : Արկու պուլլար վաճառականք Խօմայիլ գացած ատեննին, աւազակներէն սպանուեր են : Վառաժարիշն այս դէպքը լսելուն պէս, շուտով փութացեր է յիշեալ դէպքին պատահած տեղը, եւ յաջողեր է մէկ երկու ժամ ետքը բռնել տալ մարդասպանները : Վնասութիւն ըլլալով, անոնց ուրիշ ընկերներն ալ իմացուեր ու բռնուեր են : Սէջերնին Սի-

քա խօթէֆանի անուն մէկը կայ եղեր, որուն հայրը Պեսարապիոյ դիւանապետն է եղեր : Նորտար քննութիւններ երեւան հաներ են անոր նոյն կողմերը ըրած ոճրագործութիւնները : Վաւ իմացուեր է թէ տեղւոյն ժողովոյն անդամներէն երկու ընկերներ ալ ունի :

ՆՐՏԱՔԻՆ

Սիէննայի իտալական դեսպան որոշուեր է Զիալտինի դարպետը :

— Վալ ձեալ լուր կայ թէ Պաղլիոյ պաշտօնէից մէջ փոփոխութիւններ պիտի ըլլան, բայց Մութիէ մարգիլը պաշտօնէից խմբին մէջ պիտի մնայ եղեր :

— Վեհանտար լրագիրը սուտ կհանէ, Սըրպի իշխանութեան կողմանէ Պօսնայի եւ Էրսէքի կողմերը զօրք լրկուած ըլլալուն լուրը :

— Ֆիօրէնցայէն եկած հեռագիր մը կձանուցանէ թէ՝ ապստամբ պապական Վրուարէնտաթէ քաղաքը գրաւեր են :

— Վաստիոյ եւ Մաճարաստանի ազգային ժողովոյ կողմանէ կազմուած յանձնաժողովները երկրային ու գանձային այլ եւ այլ խնդիրներ կարգադրեր են : Արկու երկրաց մէջ մաքսային պայմանադրութիւն մը հաստատուած ըլլալով, մէկէն միւսն ըլլալիք փոխադրութեանց արգելք չպիտի ըլլայ : Ուրիշ կառավարութեանց հետ

Ըստրիոյ հաստատած վաճառականական
դաշնագրութիւնները Սաճարաստանի մէջ
ալ պիտի գործադրուին, բայց այսուհետեւ
այսպիսի դաշնագրութեանց համար ազ-
գային ժողովոյն կարծիքն ալ պիտի առ-
նուի: Ըստրիոյ և Սաճարաստանի պաշ-
տօնէից ժողովները իրաւունք պիտի ունե-
նան երկաթուղեաց շինութեան համար
կանոնադրութեան ծրագիրներ ներկայա-
ցունել: Սակի դրամը պիտի կարգադրուի
Փարսիցի մէջ կազմուած զրամական յանձ-
նաժողովին որոշման համաձայն:

Սիբիրիկայի մէջ նոր կարգադրու-
թեանց սկզբնաւորութիւն կը լայ: Դու-
արէզ մեր իկապետց առաջարկերէ ազգա-
յին սահմանադրութիւնը Սիւրհալ Վա-
հանդաց սահմանադրութեան նմանցունել:
Ըյս և ուրիշ առաջարկութիւններ ազգին
կողմանէ հաճութեամբ կընդունուին կղեր:
Յայտարարութեամբ մ'ալ ծանուցեր է
թէ: Խոքն իւր պարտաւորութիւնը կատա-
րած ըլլալով: պարտաւորաւորաբար կ'առ-
նէ կարգութեանց դործը: ազգին կամացը
կ'առնէ: Օրաց բաժնէլու համար եր-
կու տեսակ արծաթ ու ոսկի շրջադրանքներ
շինել տուեր է:

Ընտրահաճանօթ եղող 1 օրէն անուն
անձը Բաթրի լաւորցն միջոցաւ նամակ
մը հրատարակել առլով կ'անսպ ինքզինքը
արդարացունել իւր վրայ դրուած մատ-
նութեան յանցանքէն: Ինչպէս յայտնի
է, այս անձն այս նպատակաւ անցնելուն
քը յոյժը անխարհի ուղղեալ յայտարարու-
թիւն մ'ալ հրատարակից:

Սպանիա յուզեալ ու դժուարին
վիճակի մը մէջ է: Սիբրին ապստամ-
բութիւնը թէև վերջացած է, բայց հան-
դարտութիւնը բոլորովին տիրած, և կա-
ռավարութեան կասկածները ի սպառ փա-
րատած չեն: Արտօհետեւ եթէ ապստամ-
բութեան մասնակից գտնուող բոլոր ան-

ձեներ ըստ օրինի պատժուին՝ 150,000 մար-
դոց արստուիրը հարկ, և ասոր հետեւ
արքունի գանձէն մեծագումար դրամի մը
խոսնակչ: պէք պիտի ըլլայ, զոր վճարել
անկարելի է գահաձու ներութեան պատ-
ճառաւ: Իսկ եթէ մէկ մասին ներողու-
թիւն չնորհուի, ու մէկ մասը պատժուի,
ինչպէս ուրիշ նոյնպէս և այս անգամ կը
կարծուի թէ ապստամբութեան հարց դար-
ձեալ կորստոյցի: Բայց այս պիտի անել բա-
ղի մը մէջ կիսախառե սպանիական կառա-
վարութիւնը, և այս բոլոր տագնապներուն
պատճառը իւր ժողովրդեան գոհ չըլլալն
է, որոյ համար դարձեալ փոյթ շտանիր:
Իւրապա երբէք հոյ չենը, որովհետեւ
Քաստ շուրի իրեն շահուն: Իսկ սպանիա-
կան լրագիրք իրեն պատմութիւն կ'հրատա-
րակեն տեղի ունեցած անցքերը:

Փարսիցի Եւրոպայի լրագիրն հե-
տեւալ յորդածն հրատարակած է: «Ը-
ստրիա՛նը հրացանը խափանեցաւ» վեր-
նագրով:

Պերսիկի լրագրաց մեկուն մէջ գրը-
նուած է թէ: «Եւ հրացանները ասեղ-
նաւոր հրացաններէն աղէկ ըլլալուն հա-
մար հրաման եղեր է որ 12 գունդ հե-
տեւալ զօրաց այս հրացաններէն տրուին:
Ըստ ինչոյ երբ զարմանալով կ'որհէի և
կրէի թէ: «Ո՛վ տեղնաւոր հրացան,
զուն որ տարի մի յառաջ իւրեւ ծագ մը
եղած էիր, հիմա վաւրչի պէս թռուած
ու դիմեցած ըլլալու ես որ զքեզ բրուտի-
ացիք անգամ կ'ծին» մէյմ'ալ նայիս
որ միտքս եկաւ թէ գուցէ 3 ամիս ետքը
Բրուտիոյ լաւորոց մէջ կ'կարգաւր թէ
Բրուտիոյ զօրքը թէև «Եւ հրացանը
կ'ործածէր, բայց Պիզմարզ անոր ալ չը-
հաւնելով, դժօխց հրացան անունով ա-
նկի զօրաւոր նորահաւ հրացանէ մը 100
հաղորդ հատ ապարներ է»:

«Ե՛հա զօրքը բոլոր ժամանակը այսպէս նորահար հրացաններու վարժութեամբ կանցունեն, և պատերազմ բացուած առտնն՝ Բրուսիոյ թաղաւորը Պիզմարիի հետ զօրքը աչքէ անցունելու ատենը բանախօսութիւն մը կընեն այսպէս — «Վ՛ի իմ քով զինուորներս, թշնամոյն յաղթելու համար թէև ձեզի զէնք ալ պէտք չէ, բայց անշուշտ ձեռքունիդ աղէկ հրացան մը գտնուելով աւելի համարձակութիւն կառնուք. ահա այս վիշեր ինծի մէկ նորահար հրացան մը ներկայացուցին, որով թշնամոյն երեսը շտեմած պիտի զարնէք. ուստի շուտով ձեռքէք ձեռքունիդ եղած հրացանն ալ այս գործածելէք»:

«Բրուսիոյ զօրքը ասորին պատերազմի ժամանակ թշնամոյն վրայ յարձակած ատենը, մէյմ'ալ Պ. Պիզմարգի կողմէն սուրհանդակ մը վազելով կուգայ և զրապետին կըսէ թէ շուտով ետ ձգէ յարձակումը — զօրապետը, ինչո՞ւ. — Սուրհանդակը՝ մեր տէրը Պ. Պիզմարգն հրամայեց որ այս հրացանները թողուք և նորահար հրացան մը գործածէք. — զօրապետը 15-րդ պիտի շինուի և ե՛րբ գործածելու պիտի սկսիմք. — Սուրհանդակը՝ հեղինակն այս գիշեր 600 հանգիտի շինելու ապ. ուստի 2 ժամէն հասկը հասնին. — զօրապետը՝ բայց թշնամին մեզ չպատէր. — սուրհանդակը՝ թէ որ չըս պատէր, ետ դարձիր, այն հրացաններով ետքը շատ աղէկ յաղթութիւն կընեմք»:

«Երբեք տէրութիւններն ալ Բրուսիոյ հետեւելով, կոկսին հրացան փոխել և զօրքը սպառազինելու համար այնչափ ծախք կըլլայ որ ամսական ոռճիկները վճարելու ստակ չմնար. Ե՛հա՛ այն ատեն հարկ կըլլայ զինուորաց ամսականին տեղ հին հրացաններ տալ: Օ՞ր օրինակ, տասնապետին՝ ամիսը 1 յիսնապետին՝ 20, հարիւրապետին՝ 50, հազարապետին՝ 100, զօրապետին՝ 200, և ազգին մեծ ծառայութիւն մ'ընողին

ի վարձատրութիւն 100 հազար հրացան կրտսի: Եւ ո՞րք ալ ինչ որ — Սկիանոսի կողմէն ընտելաց հին հրացաններուն հետք 21/2 տկան ֆրանքի ծախսն բաւական բան կըսէին:

... Խմբագիր
Եյս օրերը Ալեքիկեաշի Սարգսեան նորահառոյց վարժարանն երթալով՝ ալկալանութեան Արօնա իտութեան թուու գիտութեան և գրավարժութեան մէջ աշակերտաց հռամակայ յառաջադէմ ընթացքը տեսնելու համար, պարտք կը տեսնեմ ինձ Զիր աղբօրուտ քաղաքին միջոցաւ իմ խորին շնորհալովութեամբ հրապարակաւ յայտնել նոյն զպրօցի պատուարժան Հոգաբարձութեան:

67 — ոկա. 3 Կ. Վ. Ներշուրհ

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ

Զմեռնիա 30 սեպտ. 1867

Բաւալ. — Մինչև ցարդնոր ապրանքի համար հրապարակ չարդուեցաւ. առնողներն մինչ 400 ֆամմը կրանան իւրց վաճառականք իրենց ըրած վնասներն լեցունելու համար կ'ընեն:

Բաւալ. — Աղէկ տեսակ լուացեալ 540—550 դր. 10 9/10 530 դր. առնողներն պակաս չեն. իսկ չլուացեալը համար բնաւ առնուլ չկայ, հետեւաբար որոշեալ գին մ'առնին:

Աթին. — Միջին տեսակ մինչև 170 դրուշի 150 կողով ծախուեցաւ. հրապարակը քիչ մը զարացած է և կերակր թէ այս ծախքերն էստոնի և Ամերիկայի համար ետ չընող լինող զգաւ. ինչ քիչեր. — Բաւալի կ'ծախուի. աղէկ տեսակը 31—33 դրուշ բայց այնչափ ուժով չէ հրապարակը. ֆրանք բնաւ հարցաւիր և գրեթէ ամենեւին ծախք եղած չուին:

Աթին. — Հրապարակը քիչ մը թուլ է 500 պարզի չափ 235 դր. ծախ ուեցաւ. և կերակր թէ գետ պիտի իջնայ. բայց պարտքաւ չգիտցուիր:

Հեգել. — Աղէկ տեսակը 16—16 1/2 դր. 16 1/2 քաւի 14 դր. 2 օրոքով 12 դր. աղէկ տեսակ՝ անդրանքի համար բնաւ առնողներն պակաս չեն և 250 300 պարզի չափ պատրաստ կ'ընեն:

Մեդալ. — Աղէկ տեսակին գինն է 25—25 1/2

ղըշ ոսկայն այնչափ չփնտռուիր, և ծախուելիք 40—50 պարկէն աւելի չգտնուիր:

Մ—ւէ: — 40 պարկի չափ աղէկ սեաւ 12—12 1/2 ջըշի ծախուեցաւ, 100 պարկի չափ սպիտակ՝ 6—6 1/2 ջըշ բայց դարձեալ հրապարակը այնչափ ուժով չէ:

Թիֆլիս — Բնաւ ծախք չկայ, պատճառը քաղաքականութեան տարտամ գիծակը կղնն մէկ կողմէ, միւս կողմանէ ալ կըսուի թէ առնողները դիտմամբ այս ընթացքը կըռնեն, որպէս զի հրապարակը ուղաճնուն պէս քաշքըշեն, ոսկայնի վերայ այսր ամենայնի առաջինը աւելի հաւանական է:

Գ. Պոլսո 3 Հոկտ. 1867

Բ—ւէ: — Հրապարակը սոսկայի կերպով թուէ է, թէ Մարտիկոյ և թէ Լոնտոնի գիներն խիստ փչած են և աւելի իջնալու միտում ունին, գինն է Ատանայի՝ 6 1/2—7 ջըշ, Կիւրծի և Պարսկաստանի՝ 5 1/2—6 ջըշ:

Բ—ւէ: — Ամեն տեղ հրապարակը խիստ թուէ է, Լոնտոնի մէջ բնաւ չհարցուիր ոսկայն Ամերիկայի համար Զմիւռնիոյ մէջ քիչ մը կփնտռուի, հոս բնաւ անունն հարցնող չկայ գինն է լուացեալ 10 ջըշ, չլուացեալ՝ 5—5 1/2 ջըշ:

Թիֆլիս — Երթալով սոսկայի թուլութեան կենթարկուի, մէկ երկու հոգի առնողներ կային, անոնք ալ ետ քաշուեցան, պատճառը քաղաքականութեան շփոթ վիճակը կրնայ ըլլալ, Գաղտնիոյ աղէկ տեսակը՝ 30 ջըշ միջին 14 ջըշ Վանայ՝ 21 ջըշ:

Աքիս — Բնաւ ծախք եղած չունի, հետեալար հրապարակը թուէ է և 40—50 կողովի չափ պատրաստ գտնուիլը կկարծուի, գինն է աղէկ տեսակը 227 ջըշ, քիչ մը ստորին 220—225 ջըշ:

Բիւրէ: — Աղէկ տեսակ տերեւ մինչև 26 ջըշ առնող կգտնուի, բայց առջի պէս անուշ չփնտռուիր իսկ ֆիտէ բնաւ ծախք չկայ և թերեւ մինչև 10—11 ջըշ արժէ:

Մ—ւէ: — Աղէկ սեաւ հագիւ թէ 11 1/2 ջըշ ընէ, բոլոր Եւրոպիոյ լուրերն շատ յաջողակ չեն այս ապրանքին համար և բերքն առատ կըլուացուի այս տարի:

Միւլիւրս: — Մանր մուներ բնաւ ծախքերն պակաս չեն խիստ աղէկ գիներով աղէկ տեսակը 22—23 ջըշ և ամեն ատեն կփնտռուի միջին գիներով:

Ճեհի: — Այս տարուան եղած բոլոր ծախքերն դրեթէ այս ապրանքին վրայ են, Եւրոպիոյ բոլոր կողմերն խիստ կփնտռուի այս ապրանքը աղէկ գիներով, և ամեն տեղ ծախքերն պակաս չեն, աղէկ Կեսարիոյ՝ 13—13 1/2 ջըշ, Թոքատի՝ 12 ջըշ, Զոքում 10 էն մինչև 10 1/2, Էրեբն ալ 11 ջըշ աղէկ

ապրանք եթէ ըլլայ:

Այնի Զըթ: — Եսո ապրանք 10—11 հատը 1 բոս ամանեան, բայց այնչափ չփնտռուիր, և տարի աղէկ բանի ը քիչ մը տարակուսելի է:

Ա Ջ Գ

Լուսիկայ 1863 տարւոյն համար Քիւրքճեան տպարանն մտքուր և ընտ տպագրութեամբ երկու տեսակ օրացոյցն իւրս ընծայեալ կ'ախտին բոլոր գրաւ, ճառաց քով և մասնաւորապէս Քիւրքճեան տպարանը՝ որ է Ֆինճանճըլար եւ գուշու թիւ 19:

Լուսիկայ տեսակին՝ որ է պատկեր, զարդ, գինն է 50 փարայ, իսկ երկրորդին՝ որ թէև փոքրագիր է բայց օրացույցական ամեն կարևոր գիտելիք կ'պարունայ, գինն է 30 փարայ:

Լյոս օրացոյցները թէ՛ գնաց աժանու, թէև և թէ՛ տպագրութեան մաքրութեամբ համար արժանի են հասարակաց ընդունելութեան:

Օրագիրս ձեռքէ — ծախուելէ զատ, առ այժմ կըտնուի նաև Մասմուտ փաշա Գալաթի խաւի քովի գրաւաճառի խանութը, Մէրճանը Սարգարեանի և Մասմուտ փաշա Գալաթի խանութի խանութները, Պասչէ դափու, Իսթիսապի զեֆզոսարանը, Պէշիկթաշ, ծխավ, ծառ, Պեարոս աղայի խանութը: Տակաւի ուրիշ տեղեր ալ պիտի օրոշուին:

ՏԵՐԵՆ ԵՒ ՏԵՐ
Հ. Ս. ԱՆՈՐԱՆԵԱՆ

ԳՈՍԾԱՆԴՆՈՒՊՉԼԻՍ
ՅՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ե. Ե. Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆ